

С. В. Білошапка

*Завідувач відділу новітніх бібліотечних технологій та
автоматизації бібліотечних процесів*

Наукова бібліотека Сумського національного аграрного університету

РЕПОЗИТАРІЙ СУМСЬКОГО НАУ ЯК ЗАСІБ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ДОРОБОК НАУКОВЦІВ: АНАЛІЗ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНКЕТУВАННЯ

Для успішного проведення наукових досліджень, стимулювання інновацій, розповсюдження знань та наукового прогресу, який особливо стрімко розвивається в останні роки, потрібний оперативний і відкритий доступ до інформації. Науковці всього світу вже не обходяться лише традиційними формами оприлюднення своїх наукових праць, бо в сучасному світі особливо цінується їх присутність у web-середовищі. І саме електронний архів наукових публікацій надає відкритий доступ до наукових робіт, постійне і тривале зберігання та представлення і просування досліджень. Вузівські бібліотеки активно допомагають у формуванні відкритих архівів наукової продукції і надають науковим дослідженням інформаційну свободу у науковому співтоваристві.

В Сумському національному аграрному університеті репозитарій був створений ще у 2012 році. Наукова бібліотека оперативно розпочала роботу з наповнення та здійснення інформаційної підтримки електронного архіву, адже вже був досвід ведення картотеки праць вузу та опублікованих робіт його співробітників, в якій відображалась бібліографічна інформація про їх наукові здобутки. На сьогодні електронний репозитарій містить понад 8 тисяч електронних документів.

На жаль, ще не всі науковці нашого вузу усвідомили про такі переваги репозитарію як: відкритість доступу до наукових досліджень; захист праць від плагіату; забезпечення надійного зберігання та збільшення індексу наукового цитування. І саме низька зацікавленість науково-педагогічних працівників електронним архівом спонукала співробітників бібліотеки провести анонімне анкетне опитування, в якому взяли участь 100 респондентів. Основною метою

нашого дослідження було отримання інформації, щоб краще вивчити стан, проблеми, перспективи розвитку репозитарію та опрацювати всі зауваження і пропозиції науковців СНАУ щодо його роботи.

Учасники анкетування відповіли на всі поставлені запитання, ми ретельно проаналізували їх відповіді і виявили, що більша частина опитаних – 65,5% користуються репозитарієм кілька разів на місяць, 8,75% респондентів – кілька разів на тиждень і лише 27,5% користувачів, ніколи не звертаються до репозитарію. Допомоги і консультації бібліотекаря для пошуку потрібної інформації в репозитарії ще потребують 45% користувачів, а от 55% вже самостійно працюють з електронним архівом. Своєрідним бальзамом на душу для нас було те, що на питання чи знають науковці, яку інформацію можна подавати до репозитарію – 95% користувачів упевнено відповіли «Так» і тільки 5% ще потребують нагадування. Також з'ясувалося, що 86,25% користувачів визнають репозитарій, як надійне сховище своїх праць, однак 11% мають недовіру до такого виду збереження. Цікавим є той факт, що 83,75% опитаних все ж вважають, що використання репозитарію підвищує якість наукової комунікації, але 13,75% респондентів чомусь не вбачають це твердження правильним. На жаль, 30% викладачів все ще не спонукають студентів звертатися до репозитарію, проте вже 70% опитаних вважають необхідним залучати їх до вивчення наукових праць і досліджень.

З аналізу матеріалів анкетування, можна зробити висновок, що переважна більшість респондентів – 83,75% розуміє всі переваги репозитарію і лише незначна частина науково-педагогічних працівників університету – 13,75% з обережністю ставляться до цього ресурсу. Разом з тим 16,25% опитаних не визнають, що збереження наукових праць в електронному архіві підвищує якість наукової комунікації. Також простежується досить позитивна тенденція використання науковцями електронного ресурсу в своїй роботі ($\approx 71,3\%$) та стимулювання студентів використовувати репозитарій у навчанні (70%).

Таким чином, щоб популярність електронного репозитарію серед науковців Сумського НАУ зростала і далі, бібліотека повинна в подальшому

теж активно популяризувати даний ресурс на днях бібліотеки на кафедрах та під час індивідуальних консультацій.